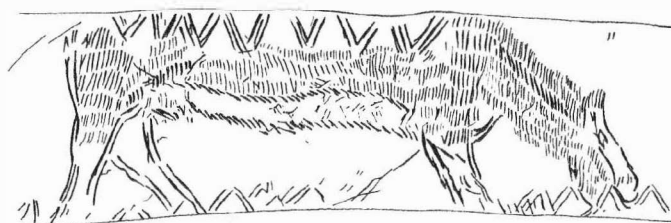

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1963

BRNO 1964

Časově můžeme oba depoty shodně zařadit do B D až H A podle dělení Reineckeho či do B III a B IV na základě členění Åbergova, který svůj B III přímo charakterizuje řadou předmětů ze skladu Drslavice I. Neúplná srovnání se současnými nálezy v karpatské kotlině, zejména v Maďarsku, ukazují na řadu analogií.

Das zweite Depôt bronzener Gegenstände aus Drslavice. Bei Terrainherichtungen wurde im Frühjahr 1963 in Drslavice bei Uherský Brod ungefähr 8-10 m westlich vom ersten Hortfund aus dem Jahre 1903 das zweite Depôt entdeckt. Nach dem Fundprotokoll enthielt die stark beschädigte Terrine 438 Bruchstücke bronzener Gegenstände. Sechs weitere /stäbchenförmige Armbänder/ gingen angeblich verloren. Den überwiegenden Teil der Funde bilden Sicheln und Rohstoff-Blättchenfragmente. Die weiteren Gegenstände waren: Schwerter, Dolche, Messer, Lappen- und Absatzbeile, Äxte, auch mit schnabelförmiger Tülle, eine Streiäxt des Typus Řepeč, Meißel, Lanzen- und Speerspitzen, Spindlersfelder- und Posamenteriefi-beln, Kugelkopfnadeln, Spiralnadeln und mit Wulst; flache und stäbchenförmige Armbänder, ein Armreifen mit einer grossen flachen Spirale; Radnabe, geschmückt mit Dreieckreihen, die mit verschiedenfarbigem Metall intarsiiert sind, hutförmiger Knopf, Schildbuckel, trichterförmige Gegenstände, die aus der Region der Piliner Kultur bekannt sind; atypische Bruchstücke von Gefässen und verzierten Gürtelbeschlagstücken. Bis auf kleine Ausnahmen entspricht die Zusammenstellung des Depôtfundes I dem Depôtfund II, wobei der bruchstückartige Charakter der Gegenstände erlaubt, diese als sog. Metallgiesserdepôts zu bezeichnen. Beide können wir in B D bis H A nach Reinecke oder in B III bis B IV nach Åberg datieren.

- - -

Sídliště a pohřebiště lidu s velatickou kulturou v Lovčičkách /okr. Vyškov/.

Jiří Říhový

Tab. 16.

Výzkum byl zahájen v září 1963 a měl zatím zjišťovací charakter, protože průzkum, provedený na této lokalitě v roce 1962 /viz Přehled výzkumů 1962, 34-35, tab.18/ byl nucen se soustředit až na periferii sídliště, kde se našly pouze větší komplexy nepravidelných jam. Letošní výzkumná sezona měla za úkol zjistit možnosti většího systematického výzkumu. Z toho důvodu jsme položili na vlastní ploše sídliště protáhlou sondu 6m širokou a 50m dlouhou. Ta nejlépe vyhovovala možnostem, které nám místní JZD při současném osevu této plochy poskytlo a mohla také v dostatečné míře ukázat, co můžeme na sídlišti při budoucím výzkumu očekávat, a způsob, jakým budeme moci při něm nejlépe postupovat.

Zatímco severní část sondy odkryla - podobně jako v loňském roce - větší soustavu vzájemně se prolínajících jam i skupinu menších jam nepravidelného půdorysu a profilů, jižní část sondy, orientovaná blíže ke středu sídliště, odhalila jednak řady větších i menších kulových jam tvořících s největší pravděpodobností části dvou sídelních objektů, jednak pět menších dížovitých jam pečlivě provedených s úzkým místem a značně rozšířeným dnem. Tyto zásobnicové sklepní jámy byly rozestaveny při vnější straně kulových objektů.

Jak kulové, tak i dížovité jámy, obsahovaly jen velmi málo střepového keramického materiálu. Ten se soustřeďoval ve větším počtu pouze v horní vrstvě vel-

kých nepravidelných jam. Patří vyspělé fázi velatické kultury. Mimo keramiku se našly ještě zlomky mazanice a zvířecí kosti a v jedné dížovité jámě nepravidelné plotýnky jemnozrnného měkkého pískovce.

Na západním okraji sídliště jsme při letošním průzkumu okolí získali dva žárové hroby, patřící podle bohatého keramického materiálu rovněž vrcholnému období velatické kultury. Podaří-li se zjistit, že jde o druhé pohřebiště /první je jižně od sídliště za menším údolíčkem /patřící k jednomu sídlišti, budeme mít nesporně k dispozici materiál k řešení společenské struktury tehdejší společnosti /skupinová rodová pohřebiště?/.

Souběžný systematický výzkum tohoto nížinného sídliště i pohřebiště bude pokračovat velkým plošným odkryvem v roce 1964. Jistě podstatně doplní naše znalosti o velatickém období, získané výzkumem komplexu hrazených i otevřených sídlišť a pohřebiště v Klentnici u Mikulova.

Siedlung und Gräberfeld der Velaticer Kultur in Lovčičky /Bez. Vyškov/.

Die Grabung wurde im September 1963 eröffnet und hatte vorläufig den Charakter einer Feststellungsuntersuchung, da wir die, auf dieser Lokalität im Jahre 1962 durchgeführte Erforschung /siehe Přehled výzkumů 1962, 34-35, Taf. 18/ auf die Peripherie der Siedlung konzentrieren mussten, wo nur grössere Komplexe unregelmässiger Gruben gefunden wurden. Die heurige Grabungssaison hatte zur Aufgabe, die Möglichkeiten einer grösseren systematischen Grabung festzustellen. Aus diesem Grunde legten wir auf der eigentlichen Siedlungsfläche eine 6 m breite und 50 m lange Sonde. Sie entsprach am besten den Möglichkeiten, die uns die hiesige LPG bei der gleichzeitigen Aussaat dieser Fläche gewährte; sie konnte uns auch zur Genüge zeigen, was wir bei der zukünftigen Grabung auf der Siedlung erwarten können und die Art, in welcher wir weiter fortsetzen sollen.

Während im nördlichen Teil der Sonde - ähnlich wie im vorigen Jahr - ein grösserer Komplex gegenseitig verbundener Gruben sowie eine Gruppe kleinerer Gruben von unregelmässigen Grundrissen und Profilen abgedeckt wurde, wies der südliche Teil der Sonde, der näher zum Zentrum der Siedlung orientiert war, einesteils Reihen grösserer sowie kleinerer Pfostengruben auf, die höchstwahrscheinlich Teile von zwei Siedlungsobjekten sind, andererseits fünf kleinere dösenförmige sorgfältig durchgeführte Gruben mit schmaler Mündung und ziemlich erweitertem Boden. Diese Vorratsgruben waren an der Aussenseite der Pfostenobjekte angebracht.

Sowohl die Pfosten, als auch die dösenförmigen Gruben enthielten nur sehr wenig keramisches Scherbenmaterial. Dieses konzentrierte sich in einer grösseren Anzahl nur in der oberen Schicht der grossen unregelmässigen Gruben. Es gehört der entwickelten Phase der Velaticer Kultur an. Ausser Keramik wurden noch Lehmbewurfstücke und Tierknochen gefunden und in einer der dösenförmigen Gruben unregelmässige Plättchen aus feinkörnigem weichen Sandstein.

Am Westrand der Siedlung gewannen wir bei der heurigen Untersuchung der Umgebung zwei Brandgräber, die nach dem reichen keramischen Material ebenfalls der Elütezeit der Velaticer Kultur angehören. Würde es gelingen festzustellen, dass es sich um ein zweites Gräberfeld handelt /das erste liegt südlich von der Siedlung hinter einem kleineren Tal/, das zu einer Siedlung gehört, hätten wir zweifellos Material zur Lösung der gesellschaftlichen Struktur der damaligen Gesell-

schaft zur Disposition /Sippengräberfelder?/.

Eine parallele systematische Grabung dieser Tieflandliedlung sowie des Gräberfeldes wird im Jahre 1964 durch eine grosse Flächenabdeckung fortgesetzt werden. Gewiss werden dadurch unsere Kenntnisse über den Velaticer Zeitabschnitt wesentlich ergänzt werden, die bei der Grabung des Komplexes umfriedeter und freier Siedlungen und des Gräberfeldes in Klentnice bei Mikulov gewonnen wurden.

- - -

Ukončení záchranného výzkumu velaticko-podolského pohřebiště

v Oblekovicích /okr. Znojmo/.

Jiří Říhový

Tab.17.

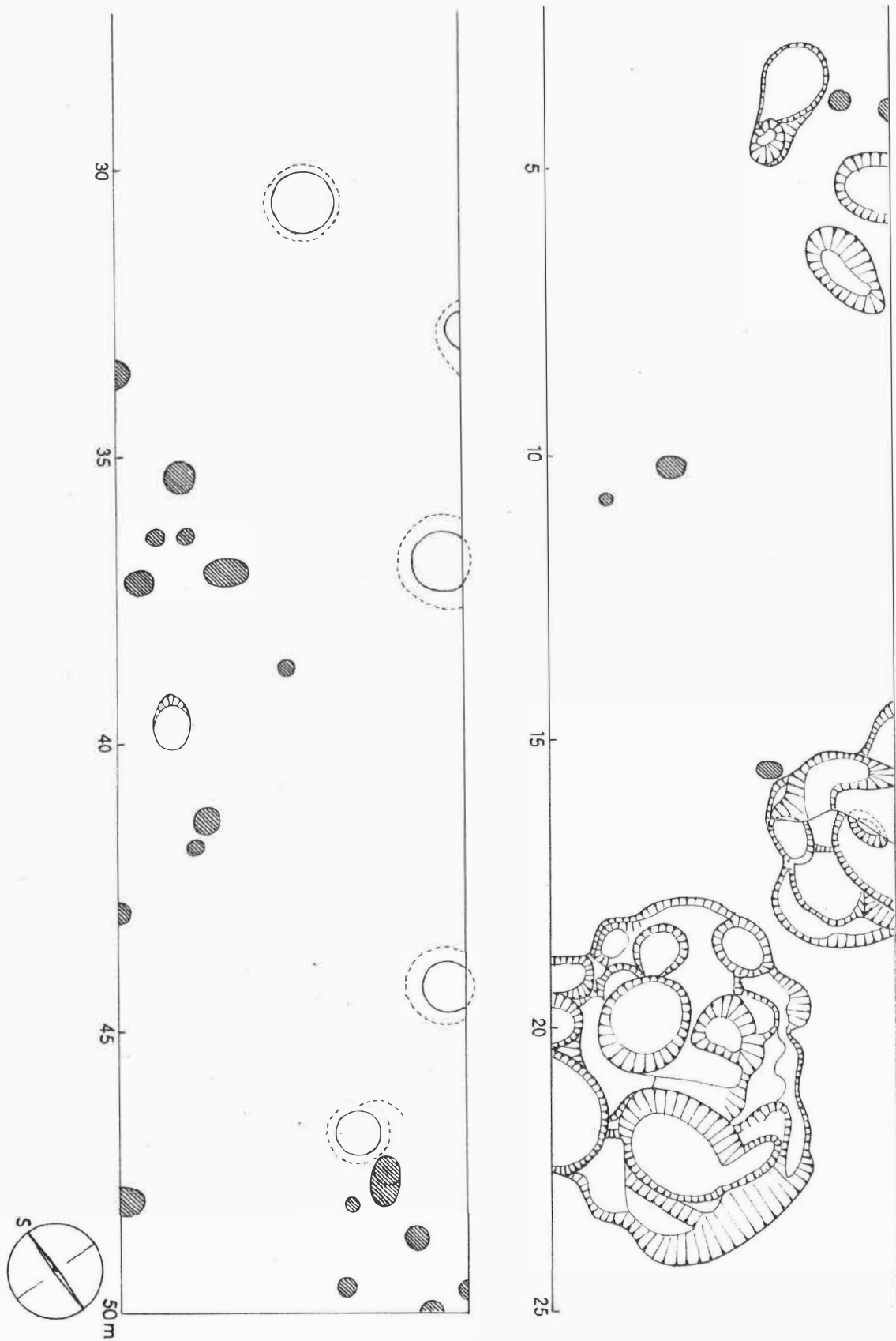
Prokopáním poslední části ohrožené plochy na sportovním hřišti v Oblekovicích u Znojma byl v roce 1963 ukončen záchranný výzkum velaticko-podolského zárového pohřebiště. Šesti výzkumnými sezonami bylo na ploše 1375m² získáno 106 zárových hrobů. Převážná jejich část patřila velatické kultuře, silně ovlivněné úzkými vztahy k milavečsko-knovízskému českému prostředí, a jen malá část přežívala do přechodného velaticko-podolského horizontu a starší podolské fáze.

Výzkum v roce 1963 zachytil jižní okraj pohřebiště; za uzavřenou skupinou hustěji nakupených hrobů jsme našli již jen tři ojedinělé hroby, vzdálené od sebe 7-9 m. Významnější postavení mezi nimi zaujímaly hroby číslo 103 a 104.

Hrob číslo 103 tvořila kamenná stavba zhruba čtvercovitého útvaru o délce strany asi 2m, orientované podle světových stran. Vlastní pohřeb s velkou amforovitou popelnicí byl uložen v menší jamce v severní části vnitřního prostoru tohoto čtverce. Zásyp okolo popelnice byl silně popelovitý, promíšen s dřevěnými uhlíčky, spálenými kůstkami, střepy různých nádob a zlomky bronzových předmětů /zřejmě zbytek pohřební hranice/. V západní stěně kamenné konstrukce jsme našli spodní částí dvou velkých nádob, narušených pravděpodobně orbou. - Hrob číslo 104 byl jámový. Tvořila jej hromádka velmi nedokonale spálených lidských kůstek, na nichž stál drobný šáleček. Mezi kůstkami byly rozhozeny žárem zkroucené zlomky dvou bronzových spon a dva zlomky jehly bronzové jehlice bez hlavičky.

Význam tohoto pohřebiště spočívá jednak v posílení teorie o kontinuitě vývoje kultury středodunajských popelnicových polí /plynulý vývoj z velatické do podolské fáze/, jednak při synchronisaci některých vývojových stupňů mladší a pozdní doby bronzové ve středním Podunají a v Čechách.

Beendigung der Rettungsgrabung des Velaticer - Podoler Gräberfeldes in Oblekovice /Bez.Znojmo/. Mit der Abdeckung des letzten Teiles der gefährdeten Fläche am Sportplatz in Oblekovice bei Znojmo wurde im Jahre 1963 die Rettungsgrabung des Velaticer-Podoler Gräberfeldes beendet. In den sechs Grabungssaisonen wurden auf einer Fläche von 1375 m² 106 Brandgräber erfasst. Ihr überwiegender Teil gehörte der Velaticer Kultur an, die stark vom böhmischen Milavečer-Knovízer Milieu beeinflusst ist und nur ein kleiner Teil ging in den Velaticer-Podoler Übergangshorizont und in die ältere Podoler-Phase über.

Tab. 16. Lovčičky / okr. Vyškov /. Soustava jam a částí kulových objektů na sídlišti lidu s velatickou kulturou. - Grubensystem und Teile von Pfostenobjekten auf der Siedlung mit Velaticer Kultur.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1963.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: B. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.
- Kresby: J. Jaša.
- Na titulní stránce: Rytina koně na koňském žeburu z jeskyně
Pekárny v Mor. Krasu.
- Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.